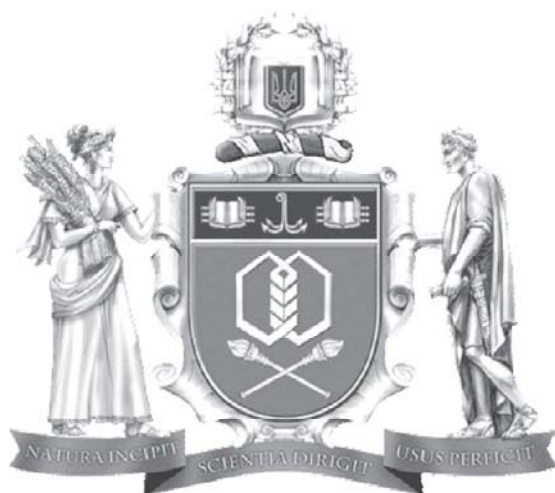

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

48

НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

Матеріали конференції

*Розвиток методологічних основ
вищої освіти в ОНАХТ*

ОДЕСА 2017

Матеріали друкуються відповідно до рішення 48-ї науково-методичної конференції ОНАХТ “Розвиток методологічних основ вищої освіти в ОНАХТ”, яка проходила 12–13 квітня 2017 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор,
Кананихіна О.М., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Волков В.Е., д-р техн. наук, професор,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Радіонова О.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Хобін В.А., д-р техн. наук, професор,
Васильєв С.В., методист

ЛЕКЦІЯ ЯК ДІАЛОГ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТІВ

О. І. Павлов

Лекція належить до виду занять, якому відведено ключову роль у формуванні знань студентів. Проте, на відміну від практичних та лабораторних занять, самостійної роботи студентів, під час проведення лекцій слухацька аудиторія не розглядається як активна складова процесу навчання. Навіть в умовах застосування сучасних методів навчання й його технічного супроводу, використання візуальної форми передачі інформації участь студентів зводиться до пасивного засвоєння інформації, що надається лектором.

В практиці проведення лекційних занять використовуються різні форми активізації студентів, однак не всі з них є дієвими. Труднощі, що постають на цьому шляху перед кожним викладачем, пов'язані з недостатньо високим рівнем загальної культури слухачів, відсутністю досконалої базової підготовки студентської молоді, наявністю у неї внутрішньої потреби до самовдосконалення, навичок праці з науковими текстами.

З метою активізації студентів на лекційних заняттях нами застосовувалася методика їх проведення, яка ґрунтується на попередньому ознайомленні аудиторії зі змістом чергової лекції та завданнями до неї. Формальною ознакою дотримання усіма студентами цієї вимоги є наявність у них роздрукованого тексту лекції. Виконання зазначеної передумови викладання лекційного матеріалу дає можливість лектору творчо підійти до побудови заняття, яке має таку структуру: доведення до студентів основних положень лекції (30 хв.); відповіді на запитання студентів (10 хв.); вибіркове планове заслуховування студентів щодо виконання ними завдань до теми лекції (30 хв.); підведення підсумків обговорення лекційного матеріалу (10 хв.).

В процесі реалізації цієї методики проведення лекційних занять було виявлено низку проблем організаційного, пізнавального та ментального характеру. По-перше, не на кожній лекції й не усі студенти мають роздрукований екземпляр тексту лекції, а його наявність не завжди є ознакою попередньої роботи з ним. По-друге, рівень підготовки певної частини студентів негативно позначається на якості опрацювання лекційного матеріалу. По-третє, переважна більшість студентів не має навичок та звички до критичного аналізу тексту, за традицією приймаючи усе на віру.

Досвід переконує в тому, що певних позитивних зрушень можна досягти за рахунок стимулювання активних та дисциплінованих студентів шляхом нарахування їм додаткових балів.

Доречно диференційовано підходити до участі в обговоренні не тільки завдань до теми лекції, а й їх структуризації. Так, на лекціях для студентів молодших курсів доцільно обмежити їх участь в обговоренні лекційного матеріалу виключно відповідями на завдання. Від студентів старших курсів рівня підготовки «бакалавр» пізнавальні задачі слід ускладнити, залучаючи молодь до підготовки реферативних повідомлень з додаткових питань. Студентам магістерського рівня доречно давати завдання щодо підготовки

резюме лекції, рецензування текстів рекомендованих літературних джерел, їх бачення підходів до викладання лекційного матеріалу.

Запропонована методика проведення лекційних занять акцентує увагу не на механічному конспектуванні текстів лекцій, а орієнтує на осмислене та творче ставлення до засвоєння їх змісту, критичне ставлення до існуючих концепцій та теорій, тим самим сприяючи формуванню мислячої, творчої особистості.

НТБ ОНАХТ